

Квасній Зеновій Васильович
Прикарпатський інститут імені Михайла Грушевського ПрАТ «ВНЗ
«МАУП», Україна
*кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту організацій,
економіки та підприємництва*

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В ПЕРІОД ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Сучасна концепція розвитку територіальних громад в Україні базується на принципах децентралізації, стимулюванні регіонального розвитку, підвищенні ефективності місцевого самоврядування та забезпеченні сталого розвитку всіх територій країни. Основні напрями такої концепції включають:

- Децентралізацію та делегування повноважень на основі забезпечення передачі влади та повноважень від центрального рівня до місцевих громад, з метою збільшення їхньої автономії та відповідальності;

- Регіональний розвиток, який передбачає створення сприятливих умов для розвитку всіх регіонів країни шляхом забезпечення доступу до ресурсів, інфраструктури та інвестицій з врахуванням особливостей кожного регіону та підтримка розвитку його потенціалу.

- Підвищення ефективності місцевого самоврядування на основі забезпечення здатності місцевих громад ефективно управляти своїми ресурсами та вирішувати місцеві проблеми;

- Сталість та екологічна збалансованість шляхом забезпечення збалансованого розвитку, що враховує стимулювання зеленого розвитку, енергоефективності, розвитку екологічно чистих технологій та сталого використання природних ресурсів;

- Залучення громадськості шляхом пропагування активної участі громадян у прийнятті рішень та розвитку своїх територій; створення механізмів для залучення громадськості до планування та реалізації проектів, проведення консультацій з місцевим населенням;

- Розвиток економіки та підтримка підприємництва на основі створення умов для розвитку місцевих підприємств та підтримки підприємницької активності. Актуальними питаннями є залучення інвестицій, сприяння створенню робочих місць та розвитку інноваційних галузей.

Важливо враховувати специфіку кожного регіону та забезпечити широку участь громадян у прийнятті рішень, що стосуються їх місцевого середовища.

Науковці наголошують, що «війна між Україною та Росією може стати однією з найбільш кровопролитних у сучасній історії – масштаби втрат з обох сторін уже значно вищі, ніж у типовій війні сучасної доби» [1]. Після війни з Росією, розвиток територіальних громад західного регіону України (на прикладі Дрогобицької територіальної громади) може проходити в таких напрямках:

- Відновлення інфраструктури – пріоритетним завданням буде відновлення пошкоджених інфраструктурних об'єктів, таких як дороги, мости, електромережі, водопостачання та інші комунальні служби.

- Економічний розвиток – після війни важливо стимулювати економіку громади, залучаючи інвестиції та розвиваючи промислові та сільськогосподарські сектори.

- Соціальне відродження: Дрогобицька територіальна громада повинна приділити увагу соціальному відродженню, забезпечуючи доступ до освіти, охорони здоров'я, соціальних послуг та житла.

- Екологічна сталість: Пріоритетами мають стати заходи щодо зменшення викидів шкідливих речовин, підтримки відновлюваних джерел енергії, збільшення зелених зон та збереження біорізноманіття.

- Регіональна співпраця: Обмін досвідом, партнерство у проектах та спільне розв'язання проблем можуть допомогти реалізувати потенціал розвитку громади.

Ці концепції можуть слугувати основою для розвитку Дрогобицької територіальної громади після війни з Росією. «Осмислення напрямів змін у контексті повоєнного відновлення економіки на регіональному та місцевому рівнях є запорукою вдалого та ефективного відновлення та відбудови всього соціально-економічного механізму України»[2, с. 69]. Варто також залучити громадськість, місцеві органи влади та фахівців для формування конкретних інноваційних стратегій та планів дій з урахуванням потреб та можливостей громади. Інноваційні стратегії розвитку територіальних громад у період після війни та відновлення можуть змінити ключову роль у відновленні та підвищенні життєздатності громад. Інноваційні стратегії можуть формуватися з врахуванням таких елементів:

- Створення інноваційних центрів;
- Розробка інфраструктури для технологічних інновацій;
- Сприяння розвитку освіти та підвищення кваліфікації;
- Підтримка місцевих малих підприємств;
- Залучення інвестицій;
- Збереження та відновлення природних ресурсів;
- Розвиток туризму.

Ці інноваційні стратегії можуть варіюватись у залежності від конкретних потреб і ресурсів кожної територіальної громади. Важливо також залучати місцеве населення, створювати партнерські відносини з органами влади, бізнесом та громадськими організаціями для успішної реалізації інноваційних стратегій розвитку.

Список використаних джерел:

1. Миронюк І., Слабкий Г. URL: Концептуальні підходи до розвитку територіальних громад...<https://dspace.uzhnu.edu.ua/>

2.Ємець В. Економічний розвиток у повоєнний період в Україні: регіональний та місцевий аспекти. *Економіка та держава*. 2022. № 5. С. 68–72.